

”Vähän pitää tietää kaikesta”: Aluekehittäjien moninaiset valmiudet ja kyvyt

Parkkinen, Jonne & Kolehmainen, Jari

Tampereen yliopisto, Johtamisen ja talouden tiedekunta

Aluekehittäminen tarjoaa kiinnostavan ja monisyisen kontekstin asiantuntijatyön ja siihen liittyvän työelämäosaamisen tarkastelemiselle. Toimintaympäristön jatkuvan ja kiihtyvän muutostilan sekä yleisten työelämän kehitykseen liittyvien ilmiöiden lisäksi aluekehitystyöhön liittyvän tehtäväkentän laajuus ja moniulotteisuus asettavat erityisiä vaatimuksia aluekehittäjän kompetenssille. Aluekehitystyötä tehdäänkin hyvin erilaisissa organisaatioissa ja positioissa usein johonkin sisällölliseen teemaan kytkeytyen. Aluekehitystyön parissa työskenteleviä yhdistää kuitenkin selkeästi pyrkimys viedä jotakin aluekokonaisuutta kohti ”parempaa tulevaisuutta”, mikä tuo työhön myös arvoulottuvuuden. Tutkimuksessa pyritään muodostamaan kuva aluekehitystyöhön liittyvistä kompetenssialueista työelämän tutkimuksen ja johtajuustutkimuksen näkökulmista vastaamaan seuraavaan kysymykseen: Millaisia valmiuksia ja kykyjä aluekehitystyötä tekeville asiantuntijoilta edellytetään?

Tutkimuksen aineisto kerättiin vuoden 2020 maalis-huhtikuun aikana kuudella ryhmähaastattelulla, joihin osallistui kaikkiaan 29 aluekehitystyön parissa työskentelevää henkilöä. Kirjallisessa muodossa ollut aineisto analysoitiin teoriasidonnaisen sisällönanalyysin keinoin ja luokittelu kytkettiin Hanhisen (2010) kompetenssikäsitteen jäsenyykseen, jonka mukaan kompetenssi muodostuu affektiivisista ja konatiivisista valmiuksista sekä kognitiivisista kyvyistä.

Affektiiviset valmiudet liittyvät yksilön arvoihin ja asenteisiin sekä perustemperamenttiin. Tutkimuksen perusteella aluekehitystyöhön liittyvien arvojen sanoittaminen koetaan hankalaksi. Yksittäisiä arvoja tärkeämmäksi koetaan omien arvojen ja oman organisaation arvojen yhteensopivuus. Luonteenpiirteistä nousevat esiin esimerkiksi uteliaisuus, joustavuus ja päämäärätietoisuus.

Konatiivisissa valmiuksissa taas kyse on yksilön motivaatiosta ja tahdosta. Tutkimuksen perusteella motivaatio oman, rakkaaksikin koetun alueen kehittämiseen on suuri ja motivaatiotekijöistä korostuvat erityisesti sisäiset motivaatiotekijät kuten työn sisällöt sekä työn alue- ja paikkasidonnaisuuteen liittyvä palkitsevuus.

Kognitiivisten kykyjen alue viittaa puolestaan työssä tarvittaviin tiedollisiin ja taidollisiin valmiuksiin, eli työelämätaitoihin. Niiden osalta esiin nousevat muun muassa ennakoitaitaidot, viestintä- ja vuorovaikutustaidot, yhteistyötaidot, johtamistaidot sekä hankeosaaminen. Tiedollisista valmiuksista korostuvat esimerkiksi tarve alueen strategisen kokonaiskuvan hahmottamiseksi ja ymmärtämiseksi. Lisäksi aluekehittäjän tulee ymmärtää, miten oma tehtävä asemoituu suhteessa kokonaiskuvaan sekä tuntee toimintaympäristönsä.

Lähteet:

Hanhinen, T. 2010. Työelämäosaaminen. Kvalifikaatioiden luokitusjärjestelmän konstruointi. Akateeminen väitöskirja. Tampere: Tampereen yliopisto.